

„We are the best” reż. Lukas Moodysson

Scenariusz zajęć

Temat: Subkultura – sprawdzony przez pokolenia sposób na młodzińczy bunt

Opracowały: Justyna Sieradzka-Bizoń, Joanna Zabłocka-Skorek, filmoznawczynie
Grupa wiekowa: gimnazjum

Cele zajęć:

W trakcie zajęć uczeń:

- poznaje różne subkultury, ich symbole, akcesoria, slogany;
- wskazuje niezmiennie elementy każdej subkultury;
- poznaje historię znanych subkultur;
- zastanawia się dlaczego młodzi ludzie, w tym bohaterki filmu, wiążą się z różnymi subkulturami;
- przygotowuje projekt;
- określa rolę subkultury w kształtowaniu swojej tożsamości, wyrażaniu poglądów, kreowaniu własnego wizerunku;
- tworzy komiks ilustrujący historię pojednania ścierających się między sobą subkultur;
- uczy się tolerancji wobec osób wyznających inne poglądy;

Czas trwania: dwie jednostki lekcyjne

Metody pracy:

praca w parach; praca grupowa; praca z tekstami kultury; metoda projektu;
heureza; dyskusja; prezentacja, drama;

Materiały dydaktyczne:

1. Bogdan Prejs: „Subkultury młodzieżowe”, Wyd. Kos, Katowice 2010;
2. Atrybuty przynależne poszczególnym subkulturom (w zależności od dostępności: głany, pacyfki, różowe okulary, agraiki, trampki w kratkę...);
3. Wybrany utwór grupy Klaus Mitffoch;
4. Piosenka „Glanki i pacyfki” Artura Andrusa;
5. Mapa Polski w formie papierowej;
6. Karta pracy ucznia nr 1. (część niniejszego scenariusza);
7. Karta pracy ucznia nr 2. (część niniejszego scenariusza);

Przed zajęciami:

Uczniowie oglądają film pt.: *We are the best*, reż. Lukas Moodysson, dystryb.: SPECTATOR.

I. SUBKULTURY – wprowadzenie

1. Czy rozpoznajesz poniższe subkultury młodzieżowe?

(zdjęcia można przygotować na prezentacji multimedialnej lub w formie wydrukowanych reprodukcji)

		
<i>Punki</i>	<i>hipisi</i>	<i>skinheadzi/ skini</i>

2. Co to jest subkultura? Jak inaczej określamy subkulturę?

Karta pracy ucznia nr 1.

Uzupełnij definicję subkultury Bogdana Prejsa („Subkultury młodzieżowe”):

„Subkultura (inaczej: POD_U_T_RA) to podkreślająca swoją O_R_B_O_Ć grupa społeczna, w której obowiązują zasady i wzorce O_MIE__E od wyznawanych powszechnie (...) Jej podstawowymi wyznacznikami są: ideologia, _YM_OLI_A oraz charakterystyczny _YGL_D (I_AG_) jej członków, a w wielu przypadkach również – lub przede wszystkim – MU_Y_A.

Mimo mnogości subkultur, podstawy kształtowania się większości z nich, nawet tych wzajemnie się zwalczających, są niemal identyczne. Źródłem jest najczęściej S_RZ_CI_ wobec polityki lub uznanych _O_M społecznych, moralnych, kulturowych i tradycji. Stąd kolejne określenie subkultury – K_NT_KULTURA.”

Rozwiązanie karty pracy ucznia nr 1.

„Subkultura (inaczej: PODKULTURA) to podkreślająca swoją ODREBNOSĆ grupa społeczna, w której obowiązują zasady i wzorce ODMIENNE od wyznawanych powszechnie (...) Jej podstawowymi wyznacznikami są: ideologia, SYMBOLIKA oraz charakterystyczny WYGLĄD (IMAGE) jej członków, a w wielu przypadkach również – lub przede wszystkim – MUZYKA.

Mimo mnogości subkultur, podstawy kształtowania się większości z nich, nawet tych wzajemnie się zwalczających, są niemal identyczne. Źródłem jest najczęściej SPRZECIW wobec polityki lub uznanych NORM społecznych, moralnych, kulturowych i tradycji. Stąd kolejne określenie subkultury – KONTRKULTURA.”

3. Krótka dyskusja kierowana:

Czy należysz do jakiej subkultury? Czy metalowcem lub hipisem zostaje się na całe życie? Czy da się pogodzić charakterystyczny wygląd z wymogami dotyczącymi stroju w szkole czy w pracy? Czy wyobrażacie sobie prezesa w glanach albo z „piórami”?

II. GLANY I PACYFKI, czyli subkulturowe gadżety, powiedzonka, kultowe piosenki – konkurs pt.: SUBKULTURIADA (QUIZ)

Pytania i odpowiedzi zostały opracowane na podstawie książki B. Prejsa „Subkultury młodzieżowe”. Uczestnikami zabawy są: dwie grupy, prowadzący i czteroosobowe jury. Grupy pytane są naprzemiennie. Najpierw losują numerki z pytaniami, a po konsultacji z członkami grupy, udzielają odpowiedzi.

ZESTAW NR 1 SLOGANY i AKCESORIA (za dobrą odpowiedź – 1 punkt)

Pytanie	Odpowiedź
1. Flower-power, czyli siła kwiatów nawiązuje do ruchu hipisów czy skinheadów?	Hipisów. Hipisi, to inaczej dzieci kwiaty. Często wręczali kwiaty nawet wrogom ruchu.
2. Żyłka przypięta do ubrania to nieodłączny atrybut punków czy hipisów?	Punków. Drugim ważnym symbolem jest agrafka, którą można zauważyć w uszach lub na ubraniach. Agrafkę można zobaczyć na okładce kultowej punkowej grupy Sex Pistols.
3. Jak nazywa się najważniejszy z hipisowskich symboli. Jego druga nazwa to kurza stopka. Czy potraficie go narysować?	Pacyfa – od słowa peace (pokój) to symbol pacyfistów i hipisów.
4. Hasłem punków stało się „No future”. Jest to cytat z utworu grupy Sex Pistols. Ich negatywne nastawienie do życia miał symbolizować symbol w postaci literki wpisanej w okrąg. Jaka to była litera?	Litera A od słowa anarchia (ang. anarchy) Chcieli tym samym podważyć rolę państwa, które służy głównie do zniewolenia jednostki.

5. czy rozpoznajesz te symbole? Do jakiej kultury przynależą? (w tym pytaniu nauczyciel bazuje na przedmiotach, które przyniósł na zajęcia) przykładowo:

2. płyta Sex Pistols z agrałką (symbol punków)	3. pacyfa (symbol hipisów)	4. anarchia (symbol punków)
		

6. Wskażcie na mapie miasto w województwie wielkopolskim, które słynie z głośnego w latach 80-tych Festiwalu Muzyków Rockowych?	Jarocin. Festiwal w Jarocinie nazywano oazą wolności dla wszystkich subkultur. Tutaj muzycy mogli w miarę swobodnie wypowiadać swoje poglądy i grać punk rocka.
7. Glany noszą metalowcy, skini i punki. Skini często noszą kolorowe glany, zwane ojkami. A co noszą przedstawiciele emo?	Trampki (najczęściej o wzorze szachownicy)

ZESTAW 2 ZADANIA PRAKTYCZNE DLA OBU GRUP (za każde zadanie 1-3 punktów)

Jury może udzielić kilku wskazówek uczestnikom konkursu.

1. Czy potrafisz zatańczyć POGO? Wybierzcie pięciu kandydatów, którzy wykonają ten taniec do muzyki grupy Klaus Mitffoch.	Muzyka – polska grupa punkowa Klaus Mitffoch, założona w 1979 przez Lecha Janerkę)/ youtube: Klaus Mitffoch - Klus Mitroh Pogo: ręce wzdłuż ciała; tańcząc podskakujemy i obijamy się o innych
2. Za pomocą czarnej kredki i grzebienia ucharakteryzujcie dwie osoby w grupie na przedstawiciela EMO. Czy wiecie jak się robi EMO ZACZES?	Wybierzcie osoby z ciemnymi włosami. Emo to też wąskie spodnie, czyli tzw. rurki.

III. SUBKULTURA DLA MNIE

Dyskusja kierowana:

1. Czy z subkulturami identyfikują się wyłącznie młodzi ludzie? Czy subkultura pomaga przetrwać trudny okres dojrzewania, czyli okres, w którym z natury buntujemy się przeciwko tradycji i wszelkim normom społecznym i kulturowym?

Czy subkultura nie jest uproszczoną formą wyrażenia samego siebie – określenia swojej tożsamości?

2. EMO, czyli emotion. Czy emo jest subkulturą dla mnie?

Kto zostaje emo? Jakie wyznaje ideały? Jaki ma styl bycia? Co czyta? Czy autorka sagi „Zmierzch” jest słusznie nazywana „pisarką pokolenia emo”? Czy subkultura emo ma konkurencję? Zaprojektuj pokaz mody emo w taki sposób, aby zachowując styl emo dostosować strój do wymogów szkoły.

Emo	<i>Sala samobójców; reż. Jan Komasa</i>
	

IV. BOBO, KLARA i HEDVIG, czyli punk po szwedzku

Analiza tekstu kultury.

Dyskusja kierowana:

1. Bohaterki filmu manifestują swoją odmienność od reszty rówieśników poprzez przynależność do subkultury punków. Nie słuchają popularnej w latach 80-tych Abby, nie noszą różowych ciuchów, nie są też fankami modnego wówczas aerobiku. Dzięki punkowi mogą być oryginalne, wyjątkowe i w końcu, idąc za tytułem filmu, najlepsze. Dla Bobo i Klary punk jest sposobem na przetrwanie burzliwego okresu dojrzewania, kiedy ze zwielnokrotnioną siłą rodzi się głęboka potrzeba buntu i określenia własnej tożsamości.

Kim są bohaterki filmu? Jakie są ich relacje z rodziną, rówieśnikami, kolegami z klubu? Jakie wyznają poglądy? Dlaczego chcą być inne? Jak punk wpływa na ich poczucie własnej wartości? Scharakteryzuj bohaterki filmu według haseł w tabeli, cytatów i pytań pomocniczych.

Materiały dydaktyczne powstały w ramach programu KinoSzkola na zlecenie firmy SPECTATOR.

www.kinoszkola.pl, biuro@kinoszkola.pl; tel.: 605 569 746.

Jak w gwarze młodzieżowej nazywa się dziewczynę, która jest punkiem?

- punkowa - [czytaj: pankowa] w gwarze młodzieżowej: dziewczyna będąca punkiem lub ubierająca się podobnie do punków; pankowa, punkowna/
<http://sjp.pl/punk%F3wa>

		Bobo, Klara, Hedvig; 13 lat, 7 klasa
---	---	--------------------------------------

subkultura	Dlaczego bohaterki zostają punkami? Jak odbierane są przez otoczenie? Kto nazywa je „brzydulami”? (<i>chłopcy z zespołu metalowego z klubu</i>) Bobo: „Dla nich jestem brzydka i okropna. W podstawówce byłaś zapraszana na wszystkie urodzinki. Ja na żadne” Jak potraktowano Hedvig podczas koncertu? Dlaczego zawsze jadła samotnie posiłki? Czy czuła się odrzucona przez grupę? Czy dziewczyny stają się punkami po to, żeby wyrazić swój bunt wobec wrogiego im otoczenia rówieśników? Jak traktują ich koledzy z klasy? (<i>scena na WF</i>)
wizerunek	Czy Klara i Bobo wyróżniają się na tle klasy? Jak wyglądają ich koleżanki z klasy? W której scenie filmu reżyser zestawia w jednym kadrze oba wizerunki? Czy punkowy image Bobo i Klary dodaje im powagi? Czy wydają się dojrzałe na tle koleżanek z infantylnej epoki „koloru różowego” <i>(scena w klasie: Bobo, Klara i dwie koleżanki z klasy ubrane na różowo)</i> „Jesteśmy przeciw makijażowi”. Co jest kluczowym elementem wizerunku bohaterek? Czy obcięcie włosów Hedvig jest konieczne, żeby stać się prawdziwą punkową, a jednocześnie należeć do zespołu? Czy można należeć do danej subkultury bez zmiany wizerunku?
poglądy	„Najważniejsze są poglądy” W jakiej formie dziewczyny najpełniej wyrażają swoje poglądy? O czym jest ich pierwsza piosenka? <i>(„Wredny sport” – piosenka przeciwko obowiązkowi zajęć z wychowania fizycznego)</i> Jakie treści zawierają ich piosenki lub piosenki, których słuchają?

	- bądź buntownikiem - wschód zachód goni, kto ma więcej broni - śmierć - wiara w piosence „Powieś Boga” Czy bohaterki wyrażają publicznie swoje przekonania? O co dziewczyny proszą sprzedawczynię w restauracji fast-food?
muzyka	Jaką rolę odgrywa muzyka w życiu dziewcząt? Kogo słuchają? Jakie są ich ulubione zespoły? Czy muszą umieć grać, żeby założyć zespół?
rówieśnicy kontra bohaterki	Należąc do tej samej subkultury łatwiej nam nawiązywać nowe przyjaźnie. Wyglądamy podobnie, słuchamy tej samej muzyki, wyrażamy wspólne poglądy. Czy tym samym nie odgradzamy się za bardzo od innych rówieśników, np. kolegów z klasy? Czy subkultura pogłębia izolację w przypadku bohaterek filmu? Czy zależy im na polepszeniu relacji z rówieśnikami?
rodzina	W jakich rodzinach wychowują się bohaterki? Czy subkulturę można porównać do wielkiej rodziny? Czy subkultura jest ucieczką od problemów rodzinnych albo problemów z rówieśnikami? Czy tak się dzieje w przypadku bohaterek filmu?

V. JAK MOI RODZICE WYRAŻALI MŁODZIEŃCZY BUNT? HISTORIA SUBKULTUR.

Projekt.

Zadanie 1.

Kim są lub byli w młodości moi rodzice: punkami, hipisami, skinheadami, a może depešowcami lub popersami? Jakimi słuchali muzyki? Jak się ubierali? Czy każdy wyraża swój bunt poprzez subkulturę?

Jak sprawdzić, do której subkultury należeli moi rodzice? Przeprowadź małe badanie socjologiczne.

Materiał badawczy: ubrania, akcesoria, zdjęcia, , kolekcja płyt, pamiątki z czasów szkoły podstawowej lub liceum.

Metody pracy: eksperyment, wywiad, obserwacja.

Dowiedz się, kiedy zakończyli swoją przygodę z subkulturami?

Zadanie 2.

Sprawdź, kto z Twoich bliskich był depeszowcem. Przygotuj prezentację dotyczącą subkultury.

DEPESZOWCY – subkultura w połowie lat 80-tych; Grupa „Depeche Mode”	
Może w szafie znajdziesz charakterystyczne buty depeszowców. Depeszowcy stylizowali się na członków zespołu: dominująca czerń, skóra, często czarne okulary, krótkie, ale postawione włosy.	
Eksperyment: puść jeden z najważniejszych utworów zespołu „Depeche Mode” - „Enjoy the silence”. Sprawdź, jakie wrażenie wywołuje na rodzicach/bliskich muzyka kultowego zespołu.	Zapytaj rodziców/bliskich, co wyróżniało Depeche Mode na tle innych zespołów.

VI. „Jeszcze Polska nie skinęła, póki punki żyją” - CZY PUNK MOŻE POLUBIĆ SKINHEADA?**Karta pracy ucznia nr 2.**

Wysłuchaj piosenki Artura Andrusa „Glanki i pacyfki”. Jakie jest przesłanie tej piosenki? Które zdania nawołują do pojednania skinheadów i punków?

Ponieważ film „We are the best” ma KOMIKSowy rodowód powstał na podstawie komiksu żony reżysera - Coco Moodysson, przedstaw piosenkę Andrusa w postaci czarno-białego komiksu.

<http://thedissolve.com/news/2349-source-material-before-we-are-the-best-lukas-moody/>

Trzy najlepsze prace wyślijcie autorowi piosenki na pamiątkę na ul. Myśliwiecką 3/5/7, a więc do radiowej Trójki w Warszawie.

Artur Andrus „Glany i pacyfki”

Widują się na wędlinach prawie każdego poranka
 Danuta, **małżonka skina** i Janina, **żona punka**
 Pozdrawiają się z daleka, poprawiają **rude grzywki**
 Jeden wózek cały w **ćwiekach**, a drugi w **pacyfki**
 Bawią swoje małe dzieci, obgadują to i owo
 – Pani punk no, jak tam leci? – A w porządku, **skinheadowo!**

Czyś ty **wybranka punka**, czyś ty **dziewczyna skina**
 Najważniejsza, najważniejsza jest rodzina
 czyś ty **skinheada stryj** czyś ty **punkowy wuj**
 najważniejsi matka twa i ojciec twój

Czyś ty **wybranka punka**, czyś ty **dziewczyna skina**
 Najważniejsza, najważniejsza jest rodzina
 Czyś ty jest **ojciec-punk**, czyś ty **małżonek-skin**
 W życiu liczą się tylko żona, córka i syn

Plotkuje się oczywiście w parku, w sklepie, na przystanku

O **skinie-manicurzystcie** i **punku-prezesie banku**

O sąsiadkach i o pieskach, trochę martwi się kryzysem

Mały punk ma **irokezka**, **skinheadziatko** łyse

– Moje pije już ze szklanki! – A mój się nauczył z puszki!

– Gdzie kupiłaś **czarne glanki** na te śliczne małe nóżki?

Czyś Ty wybranka punka(...)

Wzruszyła się żona punka, spoglądając na forsycje

I mówi: – Posłuchaj, Danko, musimy dbać o tradycję,

O tradycję i o schedę... I wyznaje skinheadzinie:

-Mój dziadek był też skinheadem na zamku w Szczecinie

-A wyobraź sobie u mnie - skinheadowa cicho szłocha

-Ojciec dał mi na komunie Dezertera (1) i Mitffocha (2)

(...)

Bo wszyscy tacy sami, bo wszyscy z jednej gliny

szanuj żonę, która chodzi na wędliny

czyś ty skinheadki mąż, czyś ty punkówny brat

na dzień kobiet przynieś jej prawdziwy kwiat

Bo wszyscy tacy sami, bo wszyscy z jednej gliny

szanuj punka, kup mu coś na imieniny

ty punku szanuj skina, skinheadzie punka lub

no bo przecież łysina to jest były czub.

1. Klaus Mitffoch – polski zespół nowofalowy założony w 1979 przez Lecha Janerkę

2. Dezerter – polski zespół punkrockowy, przedstawiciel niezależnej sceny muzycznej lat 80.